

**Обґрунтування
до проєкту постанови НКРЕКП «Про проведення позапланової
виїзної перевірки НЕК «УКРЕНЕРГО»**

Згідно зі статтею 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг» (далі – Закон про НКРЕКП) Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг (далі – НКРЕКП, Регулятор), здійснює державний контроль за дотриманням суб'єктами господарювання, що провадять діяльність, зокрема, у сфері електроенергетики, законодавства у відповідній сфері та ліцензійних умов шляхом проведення, зокрема, позапланових виїзних перевірок.

Перевірка проводиться на підставі рішення НКРЕКП.

Відповідно до пункту 5 частини сьомої статті 19 Закону про НКРЕКП підставою для проведення позапланової виїзної перевірки є перевірка достовірності наданих Регулятору даних у звітності або в інших документах.

До НКРЕКП надійшло звернення ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» (Підприємство) від 25.09.2023 № 41/3625 щодо проведення перевірки НЕК «УКРЕНЕРГО» дотримання законодавства, що регулює функціонування ринку електричної енергії, у тому числі щодо надання недостовірних сертифікованих даних комерційного обліку, яким повідомлено НКРЕКП, що під час проведення перевірки планової перевірки Підприємства за період діяльності з 01.01.2022 по 31.12.2022, ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» надало комісії з перевірки всю необхідну інформацію щодо сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії за 2022 рік, отриманих від НЕК «УКРЕНЕРГО», як адміністратора комерційного обліку за підписом КЕП, на підставі яких відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон) та Порядку купівлі гарантованим покупцем електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, затвердженим постановою НКРЕКП від 26.04.2019 № 641 (далі – Порядок) Підприємство здійснює купівлю та оплату електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, у тому числі:

- сертифіковані дані комерційного обліку електричної енергії про погодинні обсяги відпуску та споживання електричної енергії кожною генеруючою одиницею продавців, у яких гарантований покупець купує електричну енергію за період з січня 2022 року по грудень 2022 року за версією ММС 1 та ММС 2, отримані від Адміністратора комерційного обліку за підписом КЕП уповноваженої особи;

- скріншоти екрану електронної пошти, із зазначенням дати, часу та електронної адреси НЕК «УКРЕНЕРГО», з якої було направлено інформацію Shtyk.YO@ua.energy.

Зазначеним вище листом від 25.09.2023 № 41/3625 Підприємство зазначає, що як вбачається з Акту планової перевірки ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» від 07 вересня 2023 № 378, НЕК «УКРЕНЕРГО» на запит НКРЕКП повідомила, що для розрахунку вартості електричної енергії, за яку здійснюється оплата виробникам електричної енергії, що здійснюють діяльність з виробництва електричної енергії за «зеленим» тарифом за січень-грудень 2022 року, надало ДП «ГАРАНТОВАНИЙ

ПОКУПЕЦЬ» сертифіковані дані комерційного обліку електричної енергії із зазначенням генеруючих одиниць виробників електричної енергії за «зеленим» тарифом, що здійснюють відпуск електричної енергії в несинхронному з ОЕС України режимі.

При порівнянні сертифікованих даних, що надавались НЕК «УКРЕНЕРГО» до ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» для проведення розрахунків в 2022 році, і копії яких були під підпис надані членам комісії з перевірки, та даних що були викладені в акті та зазначені членами комісії, як такі що були надані НЕК «УКРЕНЕРГО» до ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» для розрахунку вартості електричної енергії за яку здійснюється оплата виробникам електричної енергії, що здійснюють діяльність з виробництва електричної енергії за «зеленим» тарифом за розрахунковий місяць, було встановлено значні розбіжності.

Так, в **сертифікованих даних комерційного обліку** електричної енергії, які НЕК «УКРЕНЕРГО» надавала **Гарантованому покупцю** для проведення розрахунків в 2022 році і копії яких Гарантований покупець за кожен місяць 2022 року надав комісії з перевірки – була наявна колонка (графа), в якій НЕК «УКРЕНЕРГО» **зазначала торгову зону**, до якої було здійснено відпуск електричної енергії по кожній генеруючій одиниці продавців з ВДЕ.

В цих даних, підписаних КЕП уповноваженої особи НЕК «УКРЕНЕРГО», по об'єктам ВДЕ, що знаходяться на тимчасово окупованих територіях та у відповідності до листів ОСРів Херсона та Запоріжжя можуть здійснювати несинхронну роботу з ОЕС України в графі торгова зона відпуску НЕК «УКРЕНЕРГО» зазначала на протязі 2022 року по кожній генеруючій одиниці - **IPS («Об'єднана енергетична система України»)**.

При порівнянні з даними таблиці, що була викладена в акті - було виявлено, що до Акту перевірки не було включено колонку торгової зони відпуску електричної енергії, натомість замість вказаної колонки в Акті перевірки було додано колонку «Початок не синхронної роботи».

За період проведення перевірки ліцензійної діяльності ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», тобто з **01.01.2022 року до 31.12.2022 року**, НЕК «УКРЕНЕРГО» при поданні **сертифікованих даних, підписаних КЕП**, для проведення розрахунків з суб'єктами ВДЕ що по версії ММС 1, так і по версії ММС 2 жодного разу **не повідомляла ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» про синхронність/не синхронність роботи суб'єктів ВДЕ**. При цьому, по окремим суб'єктам ВДЕ, що розташовані на території Запорізької та Херсонської області НЕК «УКРЕНЕРГО» зазначала в графі торгова зона - **IPS («Об'єднана енергетична система України»)**.

Всю вищевказану інформацію, отриману від НЕК «УКРЕНЕРГО», що підтверджує відсутність інформації щодо зазначення синхронної/несинхронної роботи генеруючих одиниць, а також що НЕК «УКРЕНЕРГО» було вказано про відпуск всієї електричної енергії в торговій зоні ОЕС України, на підставі якої проводилось складання первинних документів та розрахунки з виробниками електроенергії, було надано комісії під час перевірки.

Відповідно до пункту 1 частини третьої статті 33 Закону оператор системи передачі зобов'язаний дотримуватися ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії та інших нормативно-правових актів, що регулюють функціонування ринку електричної енергії.

Відповідно до п 7.1 глави 7 Порядку Адміністратор комерційного обліку на другий робочий день після розрахункового дня надає гарантованому покупцю **сертифіковані дані комерційного обліку** електричної енергії про погодинні обсяги відпуску та споживання електричної енергії **кожною генеруючою одиницею** продавців гарантованому покупцю, у яких гарантований покупець купує електричну енергію.

Відповідно до підпункту 62 пункту 1.2.1 глави 1.2 розділу I Кодексу комерційного обліку електричної енергії, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 311 (далі – Кодекс), **сертифікація даних комерційного обліку** (сертифікація даних) - процедура перевірки валідованих даних комерційного обліку, що виконується АКО.

Відповідно до підпункту 63 пункту 1.2.1 глави 1.2 розділу I Кодексу **сертифіковані дані комерційного обліку** (сертифіковані дані, СДКО) - набір даних комерційного обліку за встановлений період для точки або групи точок комерційного обліку після їх перевірки АКО, що використовується всіма учасниками для **розрахунків на ринку електричної енергії**.

Згідно підпунктів 5, 6, 7 та 15 пункту 2.2.2 глави 2.2 розділу II Кодексу АКО виконує наступні функції:

- отримання від ППКО валідованих даних комерційного обліку, визначення їх придатності до використання;
- **виконання перевірок повноти інформації**, отриманої від ППКО, **визначення помилок у даних** або випадків відсутності даних;
- інформування ППКО про стан придатності отриманих даних комерційного обліку та надання вимог щодо повторного надання належних даних для виправлення виявлених помилок тощо;
- **зведення балансу електричної енергії в** областях обліку та **торгових зонах** ринку електричної енергії України.

Відповідно до п. 1.1.2 Правил ринку, затверджених постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 308 (зі змінами), **торгова зона (зона)** - відокремлена зона, визначена оператором системи передачі за погодженням з Регулятором, у якій здійснюється **синхронна робота** електроустановок.

Генеруюча одиниця - синхронна генеруюча одиниця або одиниця енергоцентру, а також електростанція неблочного типу або електростанція блочного типу, на якій встановлена потужність найбільшого енергоблока не перевищує 20 МВт (п. 1.4. Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП 14.03.2018 № 309).

Також, відповідно до Закону України «Про ринок електричної енергії» (далі – Закон), Кодексу системи передачі, затвердженого постановою НКРЕКП від 14.03.2018 № 309, саме **оператор системи передачі** забезпечує постійне підтримання частоти в об'єднаній енергетичній системі України в межах попередньо визначеного діапазону стабільності та забезпечує підтримання необхідних обсягів резервів необхідної якості, саме оператор системи передачі здійснює оперативне - технологічне управління в об'єднаній енергетичній системі України, саме оператор системи передачі забезпечує сталу і надійну роботу в об'єднаній енергетичній системі України.

Зазначеним вище листом від 25.09.2023 № 41/3625 Підприємство звертає увагу, якщо НЕК «УКРЕНЕРГО» не зазначала та не наголошувала на тому, що є ряд генеруючих одиниць, які працюють в несинхронному режимі з ОЕС України, ДП «ГARANТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» **не мало даної інформації** та з урахуванням викладеного вище ДП «ГARANТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» **не має повноважень перевіряти, коригувати або виправляти надані від НЕК «УКРЕНЕРГО» сертифіковані дані, як і не має можливості перевірки синхронної роботи електроустановок.**

Також Підприємство зазначає, що згідно з частиною 5 статті 65 Закону гарантований покупець здійснює оплату електричної енергії, купленої за «зеленим» тарифом та за аукціонною ціною, за фактичний обсяг відпущеної електричної енергії на об'єктах електроенергетики, що використовують альтернативні джерела енергії (а з використанням гідроенергії - вироблену лише мікро-, міні- та малими гідроелектростанціями), **на підставі даних комерційного обліку, отриманих від адміністратора комерційного обліку, у порядку та строки, визначені відповідними договорами.**

Таким чином, у наданих НЕК «УКРЕНЕРГО» відповідно до пункту 7.1 глави 7 Порядку **сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії** про погодинні обсяги відпуску та споживання електричної енергії кожною генеруючою одиницею продавців за період з січня 2022 року по грудень 2022 року до ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ», НЕК «УКРЕНЕРГО» не було зазначено що частина станцій, по яким було надано дані комерційного обліку відпуску/споживання, працює в несинхронному режимі з ОЕС України, а також було вказано про відпуск всіма генеруючими одиницями всієї електричної енергії в торговій зоні ОЕС України.

Крім цього, НЕК «УКРЕНЕРГО» не надавала сертифікованих даних комерційного обліку із зазначенням синхронного/несинхронного режиму роботи з ОЕС України вказаних генеруючих одиниць з січня по грудень 2022 року.

Водночас, в наданій НЕК «УКРЕНЕРГО» до НКРЕКП вищевказаній інформації зазначено про надання Підприємству за період з січня по грудень 2022 року сертифікованих даних комерційного обліку із зазначенням синхронного/несинхронного режиму роботи генеруючих одиниць в ОЕС України.

Відповідно до підпункту 6 пункту 2.3 Ліцензійних умов провадження господарської діяльності з передачі електричної енергії, затверджених постановою НКРЕКП від 09.11.2017 № 1388 (далі – Ліцензійні умови) при провадженні ліцензованої діяльності ліцензіат повинен надавати до НКРЕКП достовірні документи, інформацію, дані та звітність, необхідні для виконання НКРЕКП своїх функцій та повноважень, у формі, обсягах та у строки, встановлені НКРЕКП.

Підсумовуючи викладене, ДП «ГАРАНТОВАНИЙ ПОКУПЕЦЬ» зазначає, що внаслідок вчинення НЕК «УКРЕНЕРГО» зазначених вище дій:

1) Підприємство на підставі отриманих від НЕК «УКРЕНЕРГО», як адміністратора комерційного обліку, сертифікованих даних комерційного обліку електричної енергії, виробленої з альтернативних джерел енергії, здійснило купівлю електричної енергії відповідно до чинного законодавства, у тому числі виробленої генеруючими одиницями, які враховуючи інформацію надану НКРЕКП працювали в несинхронному з ОЕС України режимі у періоді з січня по грудень 2022 року;

2) НЕК «УКРЕНЕРГО» можливо надано до НКРЕКП недостовірні дані в інформації щодо наданих ДП «Гарантований покупець» сертифікованих даних комерційного обліку у 2022 році.

Департамент ліцензійного контролю зазначає, що відповідно до абзацу десятого частини 7 статті 19 Закону про НКРЕКП у разі виявлення під час проведення позапланової виїзної перевірки однорідних порушень або таких, що прямо впливають із питань, необхідність перевірки яких стала підставою для проведення позапланової перевірки, Регулятор має право перевіряти такі порушення із подальшим застосуванням до суб'єкта господарювання відповідальності, передбаченої законодавством.

З огляду на зазначене, Департамент ліцензійного контролю пропонує прийняти постанову НКРЕКП «Про проведення позапланової виїзної перевірки НЕК «УКРЕНЕРГО», на підставі якої провести позапланову виїзну перевірку відповідно до питань, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу, а саме дотримання ПРИВАТНИМ АКЦІОНЕРНИМ ТОВАРИСТВОМ «НАЦІОНАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ «УКРЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 00100227) вимог пункту 1 частини третьої статті 33 Закону та підпункту 6 пункту 2.3 Ліцензійних умов.

Директор Департаменту
ліцензійного контролю

Ярослав ЗЕЛЕНЮК

**НАЦІОНАЛЬНА КОМІСІЯ, ЩО ЗДІЙСНЮЄ ДЕРЖАВНЕ
РЕГУЛЮВАННЯ У СФЕРАХ ЕНЕРГЕТИКИ
ТА КОМУНАЛЬНИХ ПОСЛУГ
(НКРЕКП)**

ПОСТАНОВА

Київ

№ _____

Про проведення позапланової
виїзної перевірки НЕК «УКРЕНЕРГО»

Відповідно до пункту 5 частини сьомої статті 19 Закону України «Про Національну комісію, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг», постанови Кабінету Міністрів України від 13 березня 2022 року № 303 «Про припинення заходів державного нагляду (контролю) і державного ринкового нагляду в умовах воєнного стану» Національна комісія, що здійснює державне регулювання у сферах енергетики та комунальних послуг,

ПОСТАНОВЛЯЄ:

Провести позапланову виїзну перевірку ПРИВАТНОГО АКЦІОНЕРНОГО ТОВАРИСТВА «НАЦІОНАЛЬНА ЕНЕРГЕТИЧНА КОМПАНІЯ «УКРЕНЕРГО» (код ЄДРПОУ 00100227) у частині питань, необхідність перевірки яких стала підставою для здійснення цього заходу.

Голова НКРЕКП

Костянтин УЩАПОВСЬКИЙ